

1 MAIG 2023, FESTA DEL TREBALL, FESTA DELS TREBALLADORS.

Proposta de Vigília

(a modificar, completar, intercalar cants... en cada diòcesi.)

SÍMBOL: Una creu buida presideix el temple, el lloc de trobada, una creu de la qual pengen petites targetes amb diverses paraules i expressions: pobresa, precarietat, sinistralitat laboral, treball esclau, treball sense drets, sense seguretat, sense salut;

MONICIÓ D'ENTRADA: Ens presideix una creu buida, sense Crucificat. Una creu de la qual pengen els crucificats de la història, i aquesta trigui-nit, més visibles, els crucificats del món obrer. Són ells els qui ens convoquen a aquesta oració: el seu dolor i el seu sofriment són també nostres, perquè com a filles i fills d'un mateix Pare no ens resulta indiferent. Ens convoca la fraternitat que la Resurrecció de Crist restaura i empeny. Ens convoca el dolor, però també el compromís i l'esperança.

CANT D'INICI: a elecció de l'Assemblea.

VEURE una mirada a la realitat:

(Els testimoniats no són per a llegir-los tots, vosaltres trieu els que estimeu oportuns. També es poden substituir aquests testimoniats -fins i tot seria el millor- pels de persones conegudes, pròximes, que els puguin expressar en viu, en primera persona).

Introducció:

El gran tema és el treball, perquè és el que permet realitzar la nostra vocació humana, és el que permet acollir els dons que Déu ens dona, i posar-los al servei de la nostra realització personal, i de la construcció del bé comú, i el que permet sostenir un projecte de vida personal i familiar.

És un do pel qual donar gràcies a Déu.

Però també és un do que no totes les nostres germanes i germans poden gaudir amb dignitat: la desocupació, la precarietat, les condicions indignes de treball, sous ínfims, treballs empobridors, impossibilitat de conciliació del treball amb la vida familiar i social, treballs en els quals es perd la vida...

Escoltar és la primera actitud d'una església sinodal que camina enmig del poble.

Escoltem:

Testimonis (els noms utilitzats són ficticis)

Juan, Camarero

A penes percep una nòmina mensual de 600 euros pel seu treball, al qual dedica més de 40 hores reals a la setmana. "Rebut per això una altra part del meu sou en negre. Sé que aquesta situació em perjudicarà especialment si em quedo en l'atur, ja que rebré una prestació molt menor", explica. El seu cap, un empresari del sector hostaler, li va deixar clar que aquestes anaven a ser les condicions, i que si no les acceptava un altre en el seu lloc ho faria. "Les condicions laborals a Espanya són cada vegada pitjors, i no tenen comparació amb altres països desenvolupats", lamenta Juan, qui reconeix que fa uns anys també va treballar com a cambrer a Irlanda, on guanyava tres o quatre vegades més al mes, en funció de les propines. "Els empresaris espanyols no valoren als seus empleats i els exploten massa. (Font "20 minutos.es")

José Antonio

Als seus cinquanta anys d'edat, ha treballat fent de tot: Com a repartidor, mosso de magatzem, administratiu, netejant i servint en bars i hotels, cuidant nens... "La llista és interminable", diu, al mateix temps que reconeix que només recorda una ocupació que no

fos eventual o precari: "Va ser en 1991, vaig treballar tres anys en una empresa d'injecció de plàstics. Quan m'havien de fer fix, em van tirar". L'abril de 2010, José Antonio es va quedar en atur, i des de fa cinc mesos va perdre qualsevol mena de prestació o ajuda. "Em vaig quedar sense recursos. Es van acabar totes les ajudes i vaig sobreviure gràcies a la Creu Roja, a Càritas, a les parròquies... va ser molt dur", "En les meves circumstàncies no arribo a deu anys cotitzats". Ara té un contracte de tres mesos en un bar. (Fuente "20 minutos.es")

Les costures de la precarietat

Va venir sola. Ha estat un camí bastant dur, però no es penedeix. S'aixeca cada dia donant gràcies a Déu per estar viva. Es diu Reina, té cinquanta-quatre anys i és de l'Equador, on va estudiar psicologia, encara que no va acabar. Va arribar al nostre país fa dinou anys. Va estar dormint una setmana al carrer. «No tenia on viure, ni què menjar. Però no m'he mort», diu i explica que «treballant vaig subsistir, vaig aprendre i vaig lluitar».

Al cap de cinc mesos, va tirar el pare de les seves filles, de qui s'havia separat. Elles van arribar als nou mesos per a quedar amb ella. «Quan vaig arribar hi havia molta feina, amb l'inconvenient que pagaven poc, s'aprofitaven de la situació i ningú volia contractar-me legalment. Vaig estar amb aquesta agonia tres anys», recorda.

«Durant sis mesos vaig treballar gratis per a una dona. Jo pagava la meva seguretat social. En altres costats treballava sense parar. Arribava de netejar en un restaurant a casa de matinada. Sempre he hagut d'estar amb set mil treballs, buscant... Així he criat a les meves filles, pagant la guarderia o deixant-les a cura d'amics. Sempre amb la finalitat que tinguessin una bona formació».

Ara està contractada en el Projecte Hilanderas, de les Serve de sant Josep a Màlaga. «És una cosa molt important per a mi, m'ho he pres com si fos meu: em puc sentir útil, veure quins més projectes podem tenir, perquè així puc treballar més temps...».

Reconeix que la seva salut és el seu taló d'Aquil·les, però se sent agraïda. «Tinc un sostre sota el qual dormir, de lloguer. He lluitat cada dia, si caic m'haig d'aixecar. Penso en les meves filles, en la meva mare, a la qual tiro molt de menys, i en el meu pare, que són majors. Els continuo ajudant, és la meva responsabilitat, perquè la necessitat allí és molta».

La seva esperança és continuar treballant, aconseguir que el projecte continuï endavant, passar de les quatre hores de treball a les vuit, no témer quedar sense ocupació. «El treball també dignifica. No importa tenir riqueses, l'important és tenir salut, ser bo en aquesta vida, sense plecs, anar bé amb el front enlaire», confessa. «Tant de bo sigui possible estar tota la família una altra vegada reunida», conclou.

(font: ¡TU!, HOAC)

Trasllat forçós en una contrata del menjador escolar

Esperanza i Paz, treballen per a una empresa de càtering per a menjadors escolars que amb tres dies d'antelació els va comunicar el seu trasllat forçós, per «qüestions d'empresa» a un altre centre.

Malgrat fer 20 anys complint àmpliament la seva labor en el mateix centre educatiu, han estat substituïdes per altres dues persones. La direcció del centre estava informada, però admet que en aquest cas no pot fer res. Les treballadores senten que no es valora la seva labor i a vegades es pregunten què és el que han fet malament o si ja no seran tan vàlides com ho han estat sempre.

El primer dia en els seus nous llocs, l'empresa els va fer signar un document en el qual s'especifica que part del seu treball quedarà inclòs en un expedient de regulació d'ocupació i que han de fer tasques que no feien abans.

La persona representant de l'empresa els va comunicar, fins i tot, el seu descontentament per haver mostrat el seu malestar a l'adreça del centre anterior i els trasllada que, en qualsevol moment, poden ser de nou enviades a un altre lloc de treball, que podria estar més distant encara dels seus domicilis actuals.

Esperanza i Paz van començar a treballar en el menjador d'un col·legi concertat, al costat d'altres treballadores, amb contracte fix-discontinu i en condicions raonables, però en el curs 1998-1999, el servei va ser externalitzat, malgrat les queixes de l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes, i encarregat a una contracta que les va incorporar a la seva plantilla.

Des d'aquell llavors, la plantilla ha anat perdent drets laborals i el ritme de treball ha anat en augment, amb més càrrega de treball i menys personal. Les treballadores van manifestant patir estrès, sobrecàrregues físiques i un tracte poc humà per part dels responsables de la contracta que parlen d'amenaça d'acomiadat davant la mínima queixa.

Una de les companyes recentment jubilada segueix en contacte amb elles, comparteix la seva impotència i indefensió davant les mostra d'inhumanitat i abús de poder i els anima que confiïn en la seva experiència, la seva maduresa i el seu bon fer.

També els convida a fer bé el seu treball actual, amb el mateix afecte i amor de sempre, perquè, al cap i a la fi, els nens que ara atenen, com els del col·legi anterior, continuen sent vulnerables i necessitats de suport.

Alhora, els planteja la possibilitat que denunciïn la seva situació dins de les seves possibilitats i pensin en la millor manera per a defensar els seus drets i combatre les injustícies que adverteixin. Però, sobretot, els insisteix que no estan soles, que tenen gent al voltant que les dona suport i que sempre poden comptar amb la seva amistat i escolta. (Font: TU!, HOAC)

Marisa, Medicina interna.

"Vaig començar amb una beca de recerca que em renovaven d'any en any. Amb la beca no estàs vinculada a l'hospital, i en teoria no pots fer tasca assistencial amb pacients, però de fet es fa: els veus, les diagnòstiques i prens decisions. Ara la beca s'ha reconvertit en 'contracte d'intensificació', que és una mica peculiar perquè la teoria tampoc es correspon amb la realitat. La teoria és: un cap adjunt s'alliberarà de mitja jornada per a fer un treball de recerca, per la qual cosa em fan a mi un contracte de mitja jornada perquè supleixi aquest temps.

Però la realitat és: el cap treballa jornada completa i ha de fer la recerca en el seu temps lliure, mentre jo cobro mitja jornada, però també treballa jornada completa. Aquest contracte me'l renoven cada sis mesos, porto així des de 2014.

El meu marit també és mèdic, i demanem una ajuda per a la guarderia del nen. Però no ens la van donar perquè el que dona punts és que els dos pares treballin a jornada completa i en el meu contracte posa que només treballa mitja jornada". (Font "El Confidencial")

Nominada per a l'acomiadament

No sé el que duraré en la meva empresa. Cada divendres, haig de mirar el mòbil per a veure el missatge que em sentència o m'encimbella. Treball envasant complementos alimentosos, pastilles de molts tipus, perles amb olis essencials i una infinitat de vitamines.

Abans treballava en el metall, a torns, mai més d'un any seguit, per a no haver de fer-me fixa. Mentre feia temps perquè em tornessin a cridar, vaig decidir buscar una altra ocupació, necessitava independència econòmica, i vaig anar a una empresa de treball temporal (ETT), que em va contractar per a les labors d'empaquetament.

Tampoc aquí arribaré a treballar un any sencer. Els contractes són de dilluns a divendres. Si ho fas bé et tornen a cridar i et canvien de secció. Si cal treure algun encàrrec, com ara, que han llançat un producte nou, allarguen les jornades. L'ambient és d'incertesa, de nerviosisme i malestar. En arribar els divendres, m'estreny el pit, em poso de mal humor.

Tinc quaranta-cinc anys, no sé si podré respondre als pagaments que tinc, si podré donar als meus fills el necessari, si podré reparar el cotxe en cas que s'espatlli... Tots els divendres, en acabar la setmana laboral, mentre ens canviem en els vestuaris (està prohibit sortir al carrer amb l'uniforme), les meves companyes i jo ens afanyem per a comprovar el mòbil. És l'agonia de cada setmana. En la fàbrica, ningú et diu res. Entre nosaltres fem apostes sobre qui serà «nominada» per l'ETT per a anar-se'n.

A qui molesta o es nega a fer hores, li tiren al carrer. Els sindicats han intentat entrar, però ho han tingut difícil. Ningú obre la boca. Cal caure-li bé a l'encarregada per a continuar treballant. Tot això és legal, ho permet la legislació. La gent més jove no pensa a lluitar per un treball digne, per ser valorats pel teu treball i no pel bé o malament que t'emportis amb els caps. Hi ha qui ha reclamat, perquè no li han pagat el que devien i encara està esperant.

Hauríem d'unir-nos per a reivindicar el que és just, trobar la manera d'organitzar-nos i lluitar per uns drets laborals dignes, no per a nosaltres i nosaltres, sinó per a totes les persones. Si no, l'estabilitat laboral que et dona la tranquil·litat econòmica continuarà sent un somni impossible.

(font TU!, HOAC)

Para la reflexión:

- Em sento reflectit/a en alguna d'aquestes situacions?
- Considero que en el meu treball es donen situacions de precarietat?, quins?
- A què crec que obeeixen?
- Com em sento davant elles?, quins sentiments em provoquen?
- ...

JUTJAR des de la Paraula de Déu i la Doctrina Social de l'Església:

INTRODUCCIÓ: Aquesta realitat es veu il·luminada per la Paraula de Déu que habita la nostra existència, per la qual cosa ens ensenya l'Església, per la manera de mirar i acollir del Déu de la tendresa i la misericòrdia.

Lectura de l'Evangelí. Mt 20, 1-16:

Perquè el regne dels cels s'assembla a un propietari que a l'alba va sortir a contractar jornalers per a la seva vinya. Després de ajustar amb ells en un denari per jornada, els va manar a la vinya. Va sortir una altra vegada a mitjan matí, va veure a uns altres que estaven en la plaça sense treball i els va dir: "Aneu també vosaltres a la meva vinya i us

pagaré el que és degut”. Ells van ser. Va sortir de nou cap a migdia i a mitjan tarda, i va fer el mateix. Va sortir a hora fosca i va trobar a uns altres, aturats, i els va dir: “Com és que sou aquí el dia sencer sense treballar?”. Li van respondre: “Ningú ens ha contractat”. Ell els va dir: “Aneu també vosaltres a la meva vinya”. Quan va enfosquir, l'amo va dir al capatàs: “Crida als jornalers i paga'ls el jornal, començant pels últims i acabant pels primers”. Van venir els de vesprejar i van rebre un denari cadascun. Quan van arribar els primers, pensaven que rebrien més, però ells també van rebre un denari cadascun. En rebre-ho es van posar a protestar contra l'amo: “Aquests últims han treballat només una hora i els has tractat igual que a nosaltres, que hem aguantat el pes del dia i la xafogor”.

Ell va replicar a un d'ells: “Amic, no et faig cap injustícia. No ens ajustem en un denari? Presa el teu i vés-te'n. Vull donar-li a aquest últim igual que a tu. És que no tinc llibertat per a fer el que vulgui en els meus assumptes? O tindràs tu enveja perquè jo soc bo?”. Així, els últims seran primers i els primers, últims».

Silenci breu i antífona cantada com a resposta a la Paraula (Triar entre les conegudes per l'Assemblea)

Paraules del Papa Francesc:

És important que els treballadors estiguin com a casa en les parròquies, en les associacions, en els grups i en els moviments; que els seus problemes siguin presos de debò; que la seva petició de solidaritat pugui ser acollida. De fet, el treball travessa una fase de transformació que ha de ser acompanyada. Les desigualtats socials, les formes d'esclavitud i d'explotació, les pobreses familiars a causa de la falta de treball o d'un treball mal retribuït són realitats que han de trobar escolta en els nostres ambients eclesials. Són formes més o menys d'explotació: cridem a les coses pel seu nom.

Us exhorto a tenir la ment i el cor oberts als treballadors, sobretot si són pobres i indefensos; a donar veu a qui no té veu; no a preocupar-vos tant pels vostres inscrits, sinó a ser llevat en el teixit social del país, llevat de justícia i de solidaritat.

De la paràbola evangèlica dels obrers anomenats a les diferents hores del dia (cf. Mt 20,1-16) aprenem que cada època de la història, com cada hora del dia, és temps propici per a donar la pròpia contribució i tractar d'oferir una resposta. Ningú ha de sentir exclòs del treball.

Que no falti el vostre compromís per a promoure el treball femení, per a afavorir l'accés dels joves al treball, amb contractes dignes i no de fam, per a salvaguardar temps i espais de respir per a la família, per al voluntariat i per a la cura de les relacions.

Si us plau, rebutgeu tota forma d'exploració!

Silenci breu

Escoltem i cantem: L'ORACIÓ (Cristóbal Fones)

<https://www.youtube.com/watch?v=49C24dKmGFo>

Et supliquem, Senyor,
que manifestis la teva bondat,
salva a tots quants sofreixen
la mentida i la maldat.

Tingues pietat dels humils,
i als caiguts aixeca

fins al llit del malalt
acosta la teva mà santa.

Entra a la casa del pobre
i fes que el seu rostre somrigui,
per al qual busca treball
sé Tu força i companyia.

A la dona afligida
dona-li salut i repòs,
i a la mare abandonada
un bon fill generós.

Troba-li Tu el camí
al fill que va fugir de casa;
al pescador perdut,
al rodamon que passa.

Que el ric et miri en creu
i als seus germans regali;
que no hi hagi odi ni enveges
entre els teus fills iguals.

Dona al comerciant justícia,
al poderosa humilitat;
als quals sofreixen paciència
i a tots la teva caritat.

Vingui a nosaltres el teu Regne,
perdona els nostres pecats
perquè un dia siguem
amb Crist ressuscitats.

Tu Senyor, que pots això
i molt més encara,
rep la nostra lloança
per Jesús i amb Maria.

ACTUAR per a transformar:

INTRODUCCIÓ:

Mentre sona una melodia de fons, durant el gest.

En aquest moment com a signe del nostre compromís per a posar fi a la precarietat i aconseguir el canvi que desitgem: un món en el qual tots puguem tenir un treball digne que ens possibiliti el creixement personal i social, un món en el qual no existeixin els descartis de les persones, perquè les persones són l'important, encendrem (en la creu o al peu, segons puguem) unes espelmes que simbolitzessin: la inclusió, el treball digne, justícia, seguretat, dignitat, llibertat, equitat...

(La persona que encén l'espelma pot dir que és el que ella simbolitza amb el gest).

Un/a lector/a llegeix el poema: ORACIÓ DE L'OBRETER (anònim)

Crist, jo soc un obrer, una obrera,
sóc una persona que per un tros de pa
ha de vendre la seva dignitat i la seva llibertat,
en el pervers sistema de l'assalariat.

Convertit en un objecte més que en una persona,
caic contínuament en la temptació de tractar als altres,
als meus fills fins i tot, i al meu cònjuge, com d'altres objectes.
Acabo massa cansat/a de la meva esclavitud monòtona i quotidiana,
per a poder jugar en pau amb els meus fills
i abraçar serenament i dignament a la meva parella.
Sofrint esclavitud en el treball, tiranitzo a uns altres en el "temps lliure".

Crist, nosaltres els obrers,
no ignorem la predilecció que tu tens per nosaltres.
Per això voldríem sentir profundament la nostra profunda responsabilitat
enfrent de l'alliberament de tots els oprimits de la terra.
Juntament amb el pa per als nostres fills, que no puc deixar de demanar-te
i pel qual no puc deixar de lluitar,
et demano, Senyor, que em deslliuris cada matí
de la temptació de convertir-me en un burgès vividor,
de ser còmplice de les forces explotadores;
Jesús, que no escandalitzi amb la meva falta de compromís als joves treballadors...

Un no comunitari de tots els treballadors del món
a un treball indecent, que és esclavitud i no creativitat,
no canviaria d'una vegada aquesta terrible màquina
que nosaltres continuem alimentant cada dia
al preu de la nostra vida i de la nostra dignitat?

Crist, desperta'ns a nosaltres,
els obrers de tot el món,
perquè mentre nosaltres continuem dormint
la gran revolució quedarà sense realitzar,
i el món continuarà mossegant impotent
la seva cadena d'esclavitud...

Acabem aquesta vigília dient junts: PARE NOSTRE...

Comiat:

(S'acomiada als assistents llegint el manifest i donant-los les gràcies per la seva participació i animant a mantenir el compromís per a posar fi a la indecent precarietat).